

MATANAEV

Ročník V.

3. 12. 2023

Číslo: 1

1. ADVENTNÁ NEDEĽA „B”

R.: Bože, obnov nás, rozjasni svoju tvár a budeme spasení.

Mk 13, 33 - 37

Ježiš povedal svojim učeníkom: „Majte sa na pozore, bdejte, lebo neviete, kedy príde ten čas. Je to tak, ako keď človek odcestuje: opustil svoj dom, svojim sluhom odovzdal moc, každému určil prácu a vrátnikovi prikázal bdieť’.

Bdejte teda, lebo neviete, kedy príde pán domu: či večer, či o polnoci, či za spevu kohúta alebo ráno. Aby vás nenašiel spať’, keď príde nečakane!

A čo hovorím vám, hovorím všetkým: Bdejte!”

Prvou adventnou nedeľou sa v rímskokatolíckej cirkvi začína nový liturgický rok. V cykle liturgických rokov A, B a C, tento práve začínajúci sa je rokom B. To znamená, že nedeľné evanjeliové state budú vybraté prevažne z Markovho evanjelia. Tak je tomu aj v túto Prvú adventnú nedeľu.

Verše, ktoré sa predkladajú v liturgii, tvoria záver Ježišovej reči na Olivovej hore, po ktorej už nasledujú pašiové udalosti. Táto Ježišova reč je odpoveďou štyrom apoštolom – Petrovi, Jakubovi, Jánovi a Ondrejovi – na ich otázku o naplnení sa Ježišovej predpovede o spustošení Jeruzalemského chrámu. Títo štyria chcú vedieť, kedy to bude a aké toho bude znamenie: „Povedz nám, kedy to bude a aké bude znamenie, keď sa toto všetko začne plniť?“ Táto reč, ktorá vypĺňa celú trinástu kapitolu, prechádza od reči o konci chrámu k reči o druhom príchode Krista.

Samotný záver reči, na ktorý sa dnes zameriavame, má predovšetkým povzbudzujúci charakter a jasne reaguje aj na otázku apoštolov. Oni sa pýtali „kedy?“ ale Ježiš im na túto otázku odmieta odpovedať. Svojimi slovami len znova vyjadruje ich skúsenosť: „Neviete, kedy príde ten čas“ a „Neviete, kedy príde pán domu“. Avšak táto ich nevedomosť nemá byť motívom na hľadanie odpovede na otázku „kedy?“ Tá je bezpredmetná.

Táto nevedomosť má byť motívom na ešte vrúcnejšie očakávanie Pánovho príchodu: výzva na bdelosť sa v tomto krátkom úseku vyskytuje až päťkrát a vyjadruje sa troma rôznymi slovesami“ „majte sa na pozore!“; „budte bdieť!“; „bdejte!“ Evanjelista veľmi umne vytvára napätie tým, že chce v čitateľovi navodiť dojem, že príchod Krista je blízko. Chce, aby adresát týchto slov, teda Ježišov učeník, žil v atmosfére, akoby to malo nastať už zajtra alebo najlepšie už dnes. Pre učeníka, ktorý očakáva svojho Pána, je jeho príchod vždy blízko. Avšak presný moment jeho príchodu nie je možné poznať: „Ale o tom dni a o tej hodine nevie nik, ani anjeli v nebi, ani Syn, iba Otec.“ Tento moment tak nie je odhalený ani apoštolom par excellence (a dnes teda ani pápežovi, ani patriarchovi).

Ježiš na dokreslenie svojej výzvy používa obraz pána domu, ktorý sa chystá odísť. Rozdeľujúc úlohy pred svojím odchodom, zveril úlohu bdenia vrátnikovi. To isté Ježiš prikazuje týmto štyrom apoštolom: „Bdejte teda...!“ (Môžeme si všimnúť, že dôraz nie je daný na podobnosť so sluhami, ktorým boli pridelené rôzne úlohy.) Cez toto spojenie skrze sloveso „bdieť“ sú apoštoli vyzvaní, aby sa podobali práve vrátnikovi. Primárnou úlohou vrátnika bolo bdieť, aby do domu nevníkol škodca a aby bol pripravený privítať pána pri jeho návrate.

Túto podobnosť s úlohou vrátnika by sme mohli rozvinúť aj ďalej: sú to teda najmä apoštoli a ich nástupcovia, ktorí majú bdieť a otvárať dvere Pánovi, aby vošiel do svojho domu. Celá reč sa však končí slovami: „Čo hovorím vám, hovorím všetkým: Bdejte!“

To, čo Ježiš v kontexte textu Markovho evanjelia hovorí štyrom najvýraznejším postavám spomedzi apoštolov, sa tak rozširuje na všetkých, ktorí jeho slová počúvajú, teda na jeho učeníkov všetkých čias. Ježišovi učeníci majú byť tí, ktorí nespia a bdejú, aby boli vrátnikmi v tomto svete, ktorí otvárajú bránu svojmu Pánovi, aby mohol vojsť do svojho domu a k všetkým čo sú v ňom.

Obraz odchádzajúceho pána domu použitý v tomto úryvku nás vedie k ešte jednej úvahe. V Evanjeliách nachádzame zvláštnu dynamiku. Na jednej strane, najmä v Jánovom evanjeliu, sa stretávame s uisteniami, že je pre učeníkov lepšie, ak Ježiš odíde, lebo tak bude môcť poslať Tešiteľa, ktorý ich naučí všetko a ktorý bude nahrádzať jeho prítomnosť. U synoptikov sa v podobnom duchu stretávame s útechou pre učeníkov – u Marka je to práve v reči na Olivovej hore, že hoci budú prenasledovaní a konfrontovaní s odporom, bude im dané, čo majú povedať, a že bude cez nich hovoriť Duch Svätý.

Na strane druhej sa však stretávame s textami, v ktorých sa Ježiš pri svojom odchode prirovnáva k človeku, ktorý sa vydal na cestu a vrátil sa po dlhom čase, alebo k ženíchovi, ktorý mešká až natoľko, že tí, čo ho očakávajú zaspia. Tak je tomu aj v dnešnom úryvku: hovorí sa o človekovi, ktorý odcestoval a zanechal, opustil svoj dom. Takéto prirovnania navodzujú dojem neprítomnosti pána domu – odcestoval, je preč, nie je doma; isté však je, že sa vráti, ako je isté aj to, že nikto nevie kedy.

Zaiste Ježišovi učeníci všetkých čias zakúšajú jedno aj druhé – majú skúsenosť nadprirodzenej sily, odvahy, pomoci a útechy v ťažkostiach a protivenstvách, ale musia sa boriť aj s chvíľami, kedy sa zdá, akoby Boh skutočne opustil tento svet.

